

JOAN-LLUÍS MARFANY

University of Liverpool

JORDI CASTELLANOS

L'hem perdut quan la seva maduresa prometia encara moltes realitzacions, molta recerca sòlida, segura, minuciosament treballada i d'abast ambiciós, com tot el que ell feia. *Haidé* no és pas, per les seves característiques, el lloc indicat per a fer-ne la necrologia —que no seria sinó una més— ni un retrat moral que cap dels lectors no necessita, perquè tots el tenen sens dubte molt present. Ningú que l'hagi tractat en els darrers mesos de la seva vida, molt particularment, no podrà mai més tornar a pensar en ell sense recordar la immensa senzilla dignitat amb què va enfrontar-se a la brutal malaltia que va acabar aterrant-lo. Però la revista no podia pas passar en silenci tampoc la cruel fi de qui amb tant d'entusiasme n'havia acollit, des del primer moment, el projecte.

Malgrat la seva llarga i molt fructífera dedicació al període i l'inigualable coneixement que en tenia, durant molts anys Jordi Castellanos no va mostrar-se especialista en Maragall. Per a la *Història de la literatura catalana* d'Editorial Ariel va escriure dos llargs capítols, complets, densos, sàviament estructurats, sobre la poesia del tombant de segle, però el capítol a part que el director va decidir que Maragall es mereixia va ser a qui això signa que el va encarregar. A ell, que, com l'autèntic savi que era, era la modèstia en persona, aquesta tria li va semblar, ho sé positivament, la cosa més lògica del món. Que no ho era gens, que aquest era un altre dels temes dels quals ell mateix tenia un domini total, com dominava, cal insistir-hi, tot el període, va quedar plenament demostrat en el que ningú no podia pensar que havia de ser el darrer any i escriu de la seva vida. Em refereixo, és clar, a l'exposició «Joan Maragall, la paraula il·luminada», que, després de tres mesos al Palau Moja, va viatjar a la Biblioteca Nacional de Madrid i que duia el que podríem dir «marca de la casa»; senzilla, defugint tota faramalla, però solidíssima i perfectament pensada: una exposició de la qual un sortia amb la impressió d'haver après. Però estic pensant també en l'autèntica lliçó magistral que va ser la ponència que va llegir al Congrés Internacional Joan Maragall a finals de setembre d'aquell mateix any.

És perquè ho sabien, tot això, que els fundadors d'*Haidé* van voler des d'un principi tenir-lo al seu Comitè Científic. I és una mostra, que ara sembla dolorosament irònica, de l'empenta intel·lectual que encara duia i les ganes de treballar que encara tenia que, en comptes de satisfer-se amb aquesta posició més o menys honorífica, demanés d'entrar a formar part del Consell de Redacció. Malauradament, mai no va poder incorporar-se'n a les tasques. Ja es comprendrà, doncs, que *Haidé* està molt particularment de dol.